

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

В.Соня

СОЛДАТСЬКИЙ ВАДИМ ВОЛОДИМИРОВИЧ

УДК 342.92

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС КОНСУЛЬТАТИВНО-
ДОРАДЧИХ ОРГАНІВ ЯК ФОРМИ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ
У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Ужгород – 2026

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Приватній установі
«Науково-дослідний інститут публічного права».

Науковий керівник –

доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України

Дрозд Олексій Юрійович,

Бюро економічної безпеки України,
керівник Департаменту організації
забезпечення діяльності.

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор

Тильчик В'ячеслав В'ячеславович,

Київський університет

інтелектуальної власності та права,

професор кафедри адміністративного права, інтелектуальної
власності та цивільно-правових дисциплін;

доктор юридичних наук

Білак Наталія Ігорівна,

Інститут права та безпеки

Одеського державного університету внутрішніх справ,

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін.

Захист відбудеться «01» серпня 2026 року о «10⁰⁰» годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 61.051.07 Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» за адресою: 88000, м. Ужгород, пл. Народна, 3 (зала вченої ради).

З дисертацією можна ознайомитися в науковій бібліотеці Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» за адресою: 88000, м. Ужгород, вул. Університетська, 14.

Автореферат розісланий «01» липня 2026 року.

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Т.П. Попович

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Сучасний розвиток демократичної, правової та соціальної держави нерозривно пов'язаний із забезпеченням ефективної участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики. Одним із ключових інституційних механізмів такої участі виступають консультативно-дорадчі органи, які функціонують при органах державної влади та органах місцевого самоврядування, забезпечуючи взаємодію між публічною владою, громадянським суспільством та експертним середовищем. Їхня діяльність сприяє реалізації принципів відкритості, прозорості, підзвітності, належного врядування та демократичної участі громадян у процесах прийняття управлінських рішень.

Особливого значення консультативно-дорадчі органи набувають в умовах трансформації системи публічного управління, децентралізації влади, цифровізації адміністративних процесів та євроінтеграційного курсу України. У таких умовах вони виступають важливим каналом комунікації між державою та суспільством, дозволяючи враховувати суспільні потреби та експертні позиції під час вироблення публічної політики. Водночас ефективність їхньої діяльності значною мірою залежить від належного нормативно-правового забезпечення та чіткого визначення їхнього адміністративно-правового статусу.

Незважаючи на поширеність консультативно-дорадчих органів у діяльності Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів публічної адміністрації, законодавство України не містить єдиного визначення поняття «консультативно-дорадчий орган». Нормативне регулювання їхньої діяльності має фрагментарний характер, а правовий статус окремих різновидів таких органів визначається різними нормативно-правовими актами, що ускладнює формування єдиних підходів до їх створення та функціонування.

Додаткової актуальності дослідженню надає постійне розширення видового різноманіття консультативно-дорадчих органів. Поряд із громадськими радами активно функціонують молодіжні ради, ради внутрішньо переміщених осіб, спостережні комісії, координаційні ради, робочі групи, науково-експертні ради, комісії з компенсації за знищене майно та інші організаційні форми, правова природа яких нерідко залишається дискусійною, що зумовлює необхідність визначення їхніх спільних та відмінних ознак, а також вироблення єдиних критеріїв класифікації.

Особливої уваги потребують питання функціонування консультативно-дорадчих органів в умовах воєнного стану. Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України зумовила необхідність перегляду підходів до взаємодії держави та громадянського суспільства, а також виявила окремі проблеми нормативного регулювання діяльності громадських рад та інших консультативно-дорадчих інституцій. У таких умовах підвищується значення консультативно-дорадчих органів як інструменту забезпечення суспільного

діалогу, експертної підтримки управлінських рішень та громадського контролю.

Зазначене свідчить про наукову та практичну значущість дослідження адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів, їхнього місця у системі публічної адміністрації, особливостей правового регулювання та напрямів удосконалення законодавства у цій сфері. Необхідність комплексного теоретичного осмислення цих питань і вироблення пропозицій щодо підвищення ефективності функціонування консультативно-дорадчих органів зумовлює актуальність вибраної теми дисертаційного дослідження.

Питання правової природи консультативно-дорадчих органів, участі громадськості у публічному управлінні та взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами публічної влади були предметом дослідження значної кількості вітчизняних і зарубіжних учених. Вагомий внесок у розроблення відповідної проблематики здійснили: Д.М. Белов, О.І. Биркович, Ю.М. Бисага, Н.І. Білак, М.Ю. Віхляєв, В.В. Гомонай, Я.В. Греца, Л.М. Дешко, Л.М. Дорофєєва, О.Ю. Дрозд, В.Л. Зьолка, Т.О. Карабін, О.В. Клименко, І.В. Ковбас, В.В. Копча, В.М. Косович, П.І. Крайній, В.М. Купрійчук, Я.В. Лазур, І.М. Ласько, О.В. Малахов, В.Ф. Нестерович, Т.П. Попович, О.В. Редько, О.Я. Рогащ, М.В. Савчин, С.М. Синчук, В.В. Тильчик, І.Ж. Торончук, О.В. Турій, В.М. Чепурко, Я.О. Чепурко, О.В. Щербанюк, О.Н. Ярмиш та інші. У працях зазначених авторів висвітлювалися питання громадської участі у публічному управлінні, належного врядування, консультативно-дорадчої діяльності, громадського контролю, функціонування громадських рад та інших форм взаємодії держави і громадянського суспільства.

Водночас, незважаючи на значний науковий доробок, проблематика консультативно-дорадчих органів залишається актуальною та потребує подальшого комплексного дослідження. Насамперед це пов'язано із відсутністю єдиного законодавчого визначення поняття консультативно-дорадчого органу, фрагментарністю нормативно-правового регулювання їхньої діяльності, постійним розширенням видового різноманіття таких органів та відсутністю єдиних підходів до визначення їхнього адміністративно-правового статусу. Крім того, сучасні процеси децентралізації, цифровізації публічного управління, євроінтеграції України та функціонування держави в умовах воєнного стану зумовлюють появу нових форм консультативно-дорадчих органів і потребують переосмислення їхньої ролі у системі публічної адміністрації. Саме тому комплексне дослідження адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів, їхнього місця у механізмі публічного управління та напрямів удосконалення правового регулювання є своєчасним і має велике теоретичне та практичне значення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертація виконана відповідно до планів науково-дослідної роботи Приватної установи «Науково-дослідний інститут публічного права», Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на

період до 2030 року», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179; Указу Президента України від 27 вересня 2021 року № 487/2021 «Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки»; Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179; Постанови Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»; Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Мета дослідження. Метою дисертаційного дослідження є визначення сутності та особливостей адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів, встановлення їхнього місця у системі суб'єктів публічної адміністрації, розкриття правової природи, функцій і організаційно-правових засад діяльності, а також розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання їхнього функціонування в Україні.

Для досягнення зазначеної мети в дисертаційній роботі необхідно виконати такі *задачі*:

- описати стан наукових досліджень консультативно-дорадчих органів та їхньої ролі у забезпеченні участі громадськості у публічному управлінні;
- проаналізувати поняття, ознаки, види та правову природу консультативно-дорадчих органів;
- охарактеризувати правові засади створення та функціонування консультативно-дорадчих органів в Україні;
- охарактеризувати принципи та функції консультативно-дорадчих органів у системі публічного управління;
- описати суб'єктний склад, порядок формування та організацію діяльності консультативно-дорадчих органів;
- визначити компетенцію та повноваження консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні;
- охарактеризувати гарантії діяльності консультативно-дорадчих органів та визначити їхнє місце у системі суб'єктів публічної адміністрації;
- описати трансформацію діяльності консультативно-дорадчих органів в умовах воєнного стану та визначити сучасні виклики їхнього функціонування;
- проаналізувати цифровізацію діяльності консультативно-дорадчих органів як напрям удосконалення механізмів участі громадськості у публічному управлінні та розвитку електронних форм громадської участі;
- обґрунтувати напрями удосконалення адміністративно-правового регулювання консультативно-дорадчих органів в Україні;
- визначити напрями підвищення ефективності діяльності консультативно-дорадчих органів та вдосконалення механізмів забезпечення участі громадськості у публічному управлінні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері організації та діяльності консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні.

Предметом дослідження є адміністративно-правовий статус консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні в умовах воєнного стану.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертаційного дослідження становить сукупність загальнонаукових і спеціально-юридичних методів наукового пізнання, застосування яких забезпечило всебічне дослідження адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні.

Діалектичний метод використано для дослідження закономірностей становлення та розвитку консультативно-дорадчих органів, їх трансформації в умовах розвитку демократичного врядування, цифровізації та воєнного стану (підрозділи 1.1, 3.1, 3.2).

Історико-правовий метод застосовано для аналізу генези наукових підходів до розуміння консультативно-дорадчих органів та еволюції правового регулювання їхньої діяльності в Україні (підрозділи 1.1, 1.3).

Формально-юридичний метод використано під час аналізу Конституції України, законів України, підзаконних нормативно-правових актів та локальних актів, що визначають правові засади створення та функціонування консультативно-дорадчих органів, а також для дослідження їхньої компетенції, повноважень і гарантій діяльності (підрозділи 1.3, 2.3, 2.4, 3.3).

За допомогою логіко-семантичного методу досліджено понятійно-категоріальний апарат, визначено зміст понять «консультативно-дорадчий орган», «адміністративно-правовий статус консультативно-дорадчого органу», «участь громадськості у публічному управлінні», а також сформульовано авторські дефініції відповідних категорій (підрозділ 1.2).

Системно-структурний метод застосовано для визначення місця консультативно-дорадчих органів у системі суб'єктів публічної адміністрації, дослідження структури їхнього адміністративно-правового статусу та взаємозв'язків між його окремими елементами (підрозділи 2.1–2.4).

Структурно-функціональний метод використано для аналізу принципів, функцій, компетенції та організаційних засад діяльності консультативно-дорадчих органів, а також для визначення їхньої ролі у механізмі забезпечення участі громадськості у публічному управлінні (підрозділи 2.1, 2.2, 2.3).

Метод класифікації застосовано для систематизації видів консультативно-дорадчих органів та визначення критеріїв їхнього поділу залежно від порядку утворення, суб'єкта формування, сфери діяльності та функціонального призначення (підрозділ 1.2).

Порівняльно-правовий метод використано для зіставлення різних моделей функціонування консультативно-дорадчих органів, аналізу сучасних тенденцій їхнього розвитку, а також вироблення пропозицій щодо вдосконалення національного законодавства (підрозділи 3.1–3.4).

Метод правового моделювання та прогностичний метод застосовано для розроблення пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності консультативно-дорадчих органів, обґрунтування доцільності прийняття спеціального законодавчого акта у відповідній сфері та визначення перспектив розвитку інституту консультативно-дорадчих органів в Україні (підрозділи 3.3, 3.4).

Нормативну основу дослідження становлять Конституція України, міжнародно-правові акти, закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, акти центральних органів виконавчої влади, а також локальні акти, що регулюють порядок створення, організації діяльності та функціонування консультативно-дорадчих органів при суб'єктах публічної адміністрації.

Емпіричну базу дослідження становлять матеріали діяльності консультативно-дорадчих органів при органах державної влади та органах місцевого самоврядування, офіційні статистичні й аналітичні матеріали, звіти щодо розвитку громадської участі, практика застосування законодавства у сфері взаємодії держави та громадянського суспільства, матеріали громадських консультацій, а також матеріали діяльності громадських рад.

Наукова новизна отриманих результатів. Дисертація є одним із перших комплексних досліджень у науці адміністративного права, присвячених адміністративно-правовому статусу консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні в умовах воєнного стану. За результатами проведеної наукової роботи сформульовано низку положень, рекомендацій та висновків теоретичного і практичного спрямування, запропонованих особисто здобувачем, зокрема:

вперше:

- запропоновано комплексну концепцію адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів як самостійної форми участі громадськості у публічному управлінні, у межах якої визначено його структуру, що охоплює мету, завдання, принципи, функції, суб'єктний склад, компетенцію, гарантії діяльності та місце консультативно-дорадчих органів у системі суб'єктів публічної адміністрації;

- розроблено авторську багатокритеріальну класифікацію консультативно-дорадчих органів, побудовану за суб'єктом утворення, сферою діяльності, складом, строком функціонування, характером компетенції та рівнем участі громадськості, що дозволило систематизувати їх видове різноманіття та визначити особливості правового статусу окремих видів;

- сформульовано концептуальні засади трансформації діяльності консультативно-дорадчих органів в умовах воєнного стану, відповідно до яких такі органи розглядаються як інституційний механізм забезпечення стійкості громад, післявоєнного відновлення та залучення громадськості до прийняття управлінських рішень в умовах кризових викликів;

– обґрунтовано теоретичну модель Закону України «Про консультативно-дорадчу діяльність», яка передбачає уніфікацію правового статусу консультативно-дорадчих органів, визначення єдиних засад їх створення, функціонування, цифрової взаємодії та участі громадськості у діяльності суб'єктів публічної адміністрації;

удосконалено:

– підхід до визначення поняття консультативно-дорадчого органу шляхом розкриття його через сукупність функціональних, організаційних та правових ознак, що дозволило відмежувати консультативно-дорадчі органи від інших допоміжних, координаційних та колегіальних утворень;

– теоретичні положення щодо компетенції консультативно-дорадчих органів через уточнення змісту їх консультативних, експертно-аналітичних, комунікаційних та представницьких повноважень, а також системи принципів, на яких ґрунтується їх реалізація;

– підходи до визначення гарантій діяльності консультативно-дорадчих органів шляхом виокремлення нормативно-правових, організаційних, інформаційних, цифрових та комунікаційних гарантій їх функціонування;

дістали подальшого розвитку:

– наукові положення щодо участі громадськості у публічному управлінні через обґрунтування ролі консультативно-дорадчих органів як інституційної форми реалізації принципів партисипативної демократії та належного врядування;

– теоретичні підходи до визначення місця консультативно-дорадчих органів у системі суб'єктів публічної адміністрації шляхом обґрунтування їхнього статусу як самостійного різновиду допоміжних колегіальних утворень;

– положення щодо цифровізації публічного управління через визначення перспектив використання електронних консультацій, дистанційних засідань, цифрових платформ та інших інструментів електронної участі у діяльності консультативно-дорадчих органів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес та можуть бути використані в таких напрямках:

– *законотворчій діяльності* – під час підготовки законопроектів про внесення змін до чинних законів України, а також під час підготовки змін та доповнень до відомчих нормативно-правових актів, якими регламентовано порядок створення, формування, організації діяльності та функціонування консультативно-дорадчих органів, а також механізми забезпечення участі громадськості у публічному управлінні;

– *правозастосовній діяльності* – у діяльності суб'єктів публічної адміністрації під час створення та функціонування консультативно-дорадчих органів, організації взаємодії з інститутами громадянського суспільства, а також реалізації процедур участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики;

– освітньому процесі – під час викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право України», «Публічне управління та адміністрування», «Адміністративний процес», а також у підготовці підручників, навчальних і навчально-методичних посібників, курсів лекцій, методичних рекомендацій та проведенні подальших наукових досліджень, присвячених адміністративно-правовому статусу консультативно-дорадчих органів, механізмам участі громадськості у публічному управлінні та розвитку інститутів громадянського суспільства.

Апробація матеріалів дисертації. Результати дослідження, його основні висновки та рекомендації оприлюднені на 2 науково-практичних конференціях, а саме: «Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права» (м. Кременчук, 5 грудня 2025 року); «Theoretical foundations of law, public management and practice of their application» (м. Рига, Латвійська Республіка, 25–26 грудня 2024 року).

Публікації. Основні положення роботи знайшли відображення в 5 наукових статтях, з них 4 статті опубліковані у виданнях, що визнані як фахові з юридичних наук, та 1 стаття – у зарубіжному науковому виданні, а також у 2 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 228 сторінок, у тому числі основного тексту – 172 сторінки. Список використаних джерел налічує 237 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, визначено її зв'язок із науковими програмами, планами й темами, мету та завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, наведено відомості про апробацію результатів і публікації, а також про структуру роботи.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів» складається з трьох підрозділів.

У **підрозділі 1.1 «Стан наукових досліджень консультативно-дорадчих органів та їхньої ролі у забезпеченні участі громадськості у публічному управлінні»** здійснено аналіз наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених, присвячених питанням участі громадськості у публічному управлінні, діяльності консультативно-дорадчих органів та їхньому місцю у системі взаємодії держави й громадянського суспільства. Виокремлено основні напрями наукових досліджень, що охоплюють теоретичні засади адміністративного права та публічного управління, проблематику громадської участі, дослідження консультативно-дорадчих органів як самостійного правового інституту, а також сучасні тенденції їхнього розвитку в умовах воєнного стану, цифровізації та євроінтеграційних процесів.

З'ясовано, що наукові розвідки переважно стосуються правової природи, класифікації, організаційно-правових засад діяльності консультативно-дорадчих органів, особливостей їхньої взаємодії з органами публічної влади та ролі у забезпеченні участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики. Водночас відзначено відсутність єдиного підходу до визначення поняття консультативно-дорадчих органів та структури їхнього адміністративно-правового статусу.

Встановлено, що більшість досліджень присвячена окремим видам консультативно-дорадчих органів або специфіці їх функціонування у певних сферах публічного управління. Натомість комплексні дослідження консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні та самостійного адміністративно-правового інституту залишаються поодинокими. Крім того, не досить дослідженими є питання функціонування консультативно-дорадчих органів в умовах воєнного стану, цифрової трансформації та післявоєнного відновлення України.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок про необхідність формування цілісної концепції адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів, уточнення їхнього місця у системі суб'єктів публічної адміністрації та розроблення пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання їхньої діяльності у сучасних умовах.

У підрозділі 1.2 «Поняття, ознаки, види та правова природа консультативно-дорадчих органів» досліджено доктринальні та нормативні підходи до розуміння консультативно-дорадчих органів, проаналізовано наявні наукові позиції щодо їхньої сутності та місця у системі публічного управління. Встановлено відсутність єдиного легального визначення поняття консультативно-дорадчого органу в законодавстві України, що зумовлює необхідність його теоретичного осмислення та уточнення.

Виокремлено основні ознаки консультативно-дорадчих органів, до яких віднесено колегіальний характер діяльності, функціонування при суб'єктах публічної адміністрації, відсутність владно-розпорядчих повноважень, рекомендаційний характер рішень, а також спрямованість на забезпечення участі громадськості та експертного середовища у формуванні та реалізації державної політики. На підставі проведеного аналізу запропоновано авторське визначення поняття консультативно-дорадчого органу.

Здійснено класифікацію консультативно-дорадчих органів за різними критеріями, зокрема залежно від суб'єкта утворення, сфери діяльності, складу учасників, строку функціонування та особливостей компетенції. Встановлено, що консультативно-дорадчі органи представлені широким спектром організаційних форм, серед яких – громадські ради, молодіжні ради, координаційні ради, комісії, робочі групи, спостережні комісії та інші колегіальні утворення.

Обґрунтовано, що правова природа консультативно-дорадчих органів полягає у поєднанні елементів громадської участі та інституційної взаємодії з органами публічної влади. Визначено, що такі органи є самостійним адміністративно-правовим інститутом, покликаним забезпечувати комунікацію між державою та громадянським суспільством, сприяти врахуванню суспільних інтересів у процесі прийняття управлінських рішень та реалізації принципів належного врядування.

У *підрозділі 1.3 «Правові засади створення та функціонування консультативно-дорадчих органів в Україні»* досліджено систему нормативно-правових актів, що регламентують порядок утворення, організацію діяльності та функціонування консультативно-дорадчих органів в Україні. Встановлено, що правову основу їхньої діяльності становлять Конституція України, закони України, акти Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, а також локальні нормативні акти окремих суб'єктів публічної адміністрації.

З'ясовано, що правове регулювання діяльності консультативно-дорадчих органів характеризується фрагментарністю та відсутністю єдиного законодавчого акта, який би комплексно визначав їхні поняття, види, правовий статус, порядок створення та функціонування. Встановлено, що нормативне закріплення окремих видів консультативно-дорадчих органів здійснюється на різних рівнях правового регулювання та залежить від суб'єкта, при якому вони утворюються.

Проаналізовано особливості правового регулювання діяльності громадських рад, молодіжних рад, спостережних комісій, координаційних рад, рад внутрішньо переміщених осіб та інших консультативно-дорадчих органів. Визначено спільні та відмінні риси їхнього правового статусу, порядку формування, організації роботи та взаємодії з органами публічної влади.

На підставі проведеного аналізу обґрунтовано необхідність систематизації законодавства у сфері діяльності консультативно-дорадчих органів та формування єдиних підходів до правового регулювання їх створення і функціонування. Зроблено висновок про доцільність законодавчого закріплення основ правового статусу консультативно-дорадчих органів як самостійного інституту забезпечення участі громадськості у публічному управлінні.

Розділ 2 «Характеристика основних елементів адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів в Україні» складається з чотирьох підрозділів.

У *підрозділі 2.1 «Принципи та функції консультативно-дорадчих органів у системі публічного управління»* досліджено принципи та функції консультативно-дорадчих органів як складові частини їхнього адміністративно-правового статусу. Обґрунтовано, що принципи діяльності консультативно-дорадчих органів відображають основоположні засади їх функціонування та визначають спрямованість взаємодії між органами публічної влади, громадськістю та експертним середовищем.

Встановлено, що діяльність консультативно-дорадчих органів ґрунтується на принципах законності, відкритості, прозорості, колегіальності, добровільності участі, рівності членів, професійності, незалежності та партнерської взаємодії із суб'єктами публічної адміністрації. Доведено, що дотримання зазначених принципів є необхідною умовою забезпечення ефективної участі громадськості у процесах формування та реалізації державної політики.

Здійснено класифікацію функцій консультативно-дорадчих органів та визначено їхній зміст. До основних функцій віднесено консультативну, експертно-аналітичну, комунікаційну, координаційну, представницьку, інформаційну та контрольну функції. Встановлено, що реалізація зазначених функцій забезпечує врахування суспільних інтересів під час прийняття управлінських рішень, сприяє розвитку громадської участі та підвищує ефективність діяльності суб'єктів публічної адміністрації.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що принципи та функції консультативно-дорадчих органів перебувають у тісному взаємозв'язку та визначають їхнє функціональне призначення у системі публічного управління. Обґрунтовано, що через реалізацію своїх функцій консультативно-дорадчі органи забезпечують інституційний зв'язок між державою та громадянським суспільством, виступаючи одним із механізмів демократичного врядування та залучення громадськості до процесів прийняття управлінських рішень.

У підрозділі 2.2 «Суб'єктний склад, порядок формування та організація діяльності консультативно-дорадчих органів» досліджено особливості формування персонального складу консультативно-дорадчих органів, порядок набуття та припинення членства, а також організаційні засади їхньої діяльності. Встановлено, що суб'єктний склад консультативно-дорадчих органів характеризується різноманітністю та може включати представників інститутів громадянського суспільства, наукових установ, професійних об'єднань, експертного середовища, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших заінтересованих осіб.

Проаналізовано нормативно визначені та факультативні способи формування консультативно-дорадчих органів. З'ясовано, що порядок їх утворення залежить від правового статусу суб'єкта публічної адміністрації, при якому вони створюються, а також від виду консультативно-дорадчого органу. Встановлено, що найбільш поширеними способами формування є делегування представників інститутів громадянського суспільства, проведення установчих зборів, конкурсних процедур та персональне призначення членів відповідними суб'єктами владних повноважень.

Досліджено організацію діяльності консультативно-дорадчих органів, яка охоплює порядок проведення засідань, прийняття рішень, утворення робочих груп, діяльність керівних органів та інформаційне забезпечення їхньої роботи. Визначено, що основною організаційною формою діяльності консультативно-

дорадчих органів є засідання, за результатами яких приймаються рекомендації, висновки, пропозиції та інші акти консультативного характеру.

Обґрунтовано висновок, що особливості суб'єктного складу, порядку формування та організації діяльності консультативно-дорадчих органів безпосередньо впливають на ефективність їх функціонування та рівень представництва суспільних інтересів. Встановлено, що належне нормативне врегулювання зазначених елементів є необхідною передумовою забезпечення відкритості, прозорості та результативності діяльності консультативно-дорадчих органів у системі публічного управління.

У підрозділі 2.3 *«Компетенція та повноваження консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні»* досліджено зміст компетенції консультативно-дорадчих органів та особливості реалізації ними консультативно-дорадчих повноважень у системі публічного управління. Встановлено, що компетенція консультативно-дорадчих органів має похідний характер та визначається нормативно-правовими актами й положеннями про відповідні органи.

Визначено, що до основних повноважень консультативно-дорадчих органів належать підготовка пропозицій щодо формування та реалізації державної політики, проведення громадських консультацій, здійснення експертно-аналітичної діяльності, участь у підготовці проєктів нормативно-правових актів, а також забезпечення комунікації між суб'єктами публічної адміністрації та громадськістю. Обґрунтовано, що реалізація таких повноважень сприяє врахуванню суспільних інтересів під час прийняття управлінських рішень.

З'ясовано особливості актів консультативно-дорадчих органів та механізмів реалізації їхніх рішень. Доведено, що рекомендаційний характер рішень не зменшує їхнього значення для процесів публічного управління, оскільки вони виступають важливим інструментом формування громадської думки, експертного супроводу управлінських рішень та забезпечення принципів відкритості й належного врядування.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що компетенція консультативно-дорадчих органів є ключовим елементом їхнього адміністративно-правового статусу та визначає їхню роль як інституційний механізм участі громадськості у публічному управлінні.

У підрозділі 2.4 *«Гарантії діяльності та місце консультативно-дорадчих органів у системі суб'єктів публічної адміністрації»* досліджено систему гарантій, що забезпечують належне функціонування консультативно-дорадчих органів, а також визначено їхнє місце у системі суб'єктів публічної адміністрації. Встановлено, що ефективність діяльності консультативно-дорадчих органів значною мірою залежить від наявності належних організаційних, інформаційних, процедурних та правових гарантій.

Виокремлено та охарактеризовано основні види гарантій діяльності консультативно-дорадчих органів, серед яких організаційні, нормативно-правові, інформаційні, матеріально-технічні та цифрові гарантії. Обґрунтовано, що зазначені гарантії створюють необхідні умови для реалізації консультативно-дорадчих повноважень, забезпечення незалежності діяльності таких органів та належного представництва суспільних інтересів.

З'ясовано, що консультативно-дорадчі органи не належать до суб'єктів владних повноважень та не здійснюють владно-управлінських функцій, однак посідають особливе місце у системі суб'єктів публічної адміністрації як допоміжні колегіальні утворення, що забезпечують взаємодію органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства.

У результаті дослідження зроблено висновок про доцільність виокремлення консультативно-дорадчих органів як самостійного різновиду допоміжних інституцій у системі публічної адміністрації, функціональне призначення яких полягає у забезпеченні участі громадськості у процесах формування, реалізації та оцінювання державної політики.

Розділ 3 «Перспективні напрями вдосконалення діяльності консультативно-дорадчих органів в Україні в умовах воєнного стану» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 3.1 «Трансформація діяльності консультативно-дорадчих органів в умовах воєнного стану та сучасні виклики їх функціонування» досліджено вплив правового режиму воєнного стану на діяльність консультативно-дорадчих органів та особливості реалізації ними своїх функцій у нових суспільно-політичних умовах. Встановлено, що воєнний стан зумовив суттєві зміни у формах взаємодії між органами публічної влади та громадськістю, а також актуалізував необхідність адаптації діяльності консультативно-дорадчих органів до нових викликів.

З'ясовано, що в умовах воєнного стану відбулося переосмислення ролі консультативно-дорадчих органів, які поряд із виконанням традиційних консультативних функцій почали брати участь у вирішенні питань гуманітарного забезпечення, підтримки внутрішньо переміщених осіб, відновлення територіальних громад та формування регіональної політики відновлення. Встановлено тенденцію до розширення кола учасників консультативно-дорадчих органів за рахунок представників волонтерського сектору, благодійних організацій та громадських об'єднань.

Проаналізовано основні виклики функціонування консультативно-дорадчих органів, серед яких – обмеження безпосередньої участі громадськості у діяльності таких органів, зниження рівня представництва окремих соціальних груп, недостатня нормативна врегульованість дистанційних форм роботи та відсутність єдиних підходів до організації діяльності консультативно-дорадчих органів в умовах кризових ситуацій.

Обґрунтовано висновок про необхідність удосконалення механізмів функціонування консультативно-дорадчих органів з урахуванням потреб воєнного та післявоєнного періодів, забезпечення їхньої інституційної стійкості та підвищення спроможності брати участь у процесах прийняття рішень, пов'язаних із відновленням та розвитком держави.

У підрозділі 3.2 «Цифровізація діяльності консультативно-дорадчих органів як напрям удосконалення механізмів участі громадськості у публічному управлінні» досліджено сучасні тенденції цифрової трансформації діяльності консультативно-дорадчих органів та їх вплив на забезпечення участі громадськості у процесах публічного управління. Встановлено, що цифровізація є одним із ключових напрямів модернізації діяльності консультативно-дорадчих органів та сприяє розширенню можливостей взаємодії громадян із суб'єктами публічної адміністрації.

Проаналізовано основні цифрові інструменти, що використовуються у діяльності консультативно-дорадчих органів, зокрема офіційні вебресурси, електронні консультації, онлайн-засідання, електронні платформи громадської участі, соціальні мережі та інші засоби цифрової комунікації. Встановлено, що їх використання забезпечує оперативність обміну інформацією, підвищує відкритість діяльності консультативно-дорадчих органів та розширює доступ громадськості до процесів вироблення управлінських рішень.

Визначено основні проблеми цифровізації діяльності консультативно-дорадчих органів, серед яких – нерівномірний рівень цифрової спроможності різних суб'єктів публічної адміністрації, недостатній рівень нормативного забезпечення окремих цифрових процедур та відсутність єдиних стандартів електронної участі громадськості.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що подальший розвиток цифрових механізмів діяльності консультативно-дорадчих органів повинен супроводжуватися вдосконаленням нормативно-правового регулювання, впровадженням сучасних інформаційних технологій та створенням єдиного цифрового середовища для забезпечення ефективної участі громадськості у публічному управлінні.

У підрозділі 3.3 «Напрями вдосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності консультативно-дорадчих органів в Україні» узагальнено проблемні аспекти чинного правового регулювання діяльності консультативно-дорадчих органів та сформульовано пропозиції щодо його подальшого вдосконалення. Встановлено, що чинна система нормативного регулювання характеризується фрагментарністю, наявністю значної кількості спеціальних нормативних актів та відсутністю єдиного підходу до визначення правового статусу консультативно-дорадчих органів.

Обґрунтовано доцільність законодавчого закріплення поняття консультативно-дорадчого органу, визначення його основних ознак, принципів діяльності, видів, порядку формування, компетенції та гарантій діяльності. Доведено необхідність систематизації нормативно-правових актів, які

регламентують діяльність консультативно-дорадчих органів, та формування єдиних підходів до їх функціонування незалежно від суб'єкта утворення.

Запропоновано розроблення та прийняття спеціального Закону України «Про консультативно-дорадчу діяльність», який має визначити загальні засади створення та функціонування консультативно-дорадчих органів, механізми взаємодії з органами публічної влади, форми участі громадськості у їхній діяльності та особливості використання цифрових інструментів громадської участі.

Відзначено, що вдосконалення адміністративно-правового регулювання консультативно-дорадчих органів має бути спрямоване на підвищення ефективності їхньої діяльності, забезпечення належного представництва суспільних інтересів, розширення можливостей громадської участі та зміцнення інституційних механізмів взаємодії держави й громадянського суспільства.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень та висновків, які у сукупності вирішують важливе наукове завдання щодо формування цілісної концепції адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні, визначення їхнього місця у системі суб'єктів публічної адміністрації та розроблення пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання їхньої діяльності в умовах воєнного стану, цифровізації та розвитку демократичного врядування. Найбільш вагомими результатами дослідження є такі:

1. Проведено аналіз наукової літератури, який засвідчив, що проблематика консультативно-дорадчих органів розвивалася переважно у межах досліджень громадської участі, взаємодії держави з громадянським суспільством та окремих аспектів діяльності допоміжних органів при суб'єктах публічної адміністрації. Водночас відсутня цілісна адміністративно-правова концепція консультативно-дорадчих органів як самостійного інституту участі громадськості у публічному управлінні. Встановлено, що сучасний стан наукової розробленості характеризується фрагментарністю підходів до визначення їхньої правової природи, структури адміністративно-правового статусу та місця у системі суб'єктів публічної адміністрації, що зумовлює необхідність подальшого комплексного дослідження зазначеної проблематики.

2. Доведено, що консультативно-дорадчі органи є самостійним адміністративно-правовим інститутом, який поєднує елементи громадської участі та інституційної взаємодії із суб'єктами публічної адміністрації. Визначено, що їхня правова природа не зводиться виключно до допоміжного характеру діяльності, а полягає у забезпеченні організаційно оформленого механізму врахування суспільних інтересів під час формування та реалізації державної політики. Обґрунтовано доцільність класифікації консультативно-дорадчих органів за функціональним призначенням, суб'єктом утворення,

сферою діяльності та особливостями організаційної побудови, що дозволяє сформулювати цілісне уявлення про їхнє місце у системі публічного управління.

3. Встановлено, що правове регулювання діяльності консультативно-дорадчих органів має багаторівневий характер та здійснюється значною кількістю нормативно-правових актів різної юридичної сили. Водночас відсутність єдиного законодавчого підходу до визначення їхнього правового статусу, порядку створення та функціонування негативно впливає на ефективність реалізації ними своїх завдань. Обґрунтовано необхідність переходу від фрагментарного нормативного регулювання до комплексної моделі правового забезпечення діяльності консультативно-дорадчих органів.

4. Обґрунтовано, що принципи та функції консультативно-дорадчих органів утворюють функціональну основу їхнього адміністративно-правового статусу. Визначено, що через реалізацію консультативної, комунікаційної, експертно-аналітичної та координаційної функцій забезпечується інституційний зв'язок між громадянським суспільством та суб'єктами публічної адміністрації. Доведено, що система принципів діяльності консультативно-дорадчих органів повинна розглядатися як самостійний елемент їхнього правового статусу та включати не лише загальноправові, а і спеціальні принципи громадської участі.

5. Встановлено, що особливості суб'єктного складу консультативно-дорадчих органів визначають рівень їх репрезентативності та здатність забезпечувати представництво суспільних інтересів. Доведено, що сучасна модель формування консультативно-дорадчих органів потребує посилення прозорості процедур відбору та розширення можливостей залучення представників різних соціальних груп. Обґрунтовано, що організація діяльності консультативно-дорадчих органів повинна базуватися на поєднанні принципів відкритості, професійності та інституційної незалежності.

6. Доведено, що компетенція консультативно-дорадчих органів має особливу правову природу, яка відрізняється від компетенції суб'єктів владних повноважень відсутністю владно-розпорядчого змісту та спрямованістю на вироблення рекомендаційних рішень. Встановлено, що ефективність реалізації компетенції консультативно-дорадчих органів залежить не від обов'язковості їхніх рішень, а від рівня інтегрованості їхньої діяльності у процес підготовки та прийняття управлінських рішень. Обґрунтовано необхідність удосконалення механізмів врахування рекомендацій консультативно-дорадчих органів суб'єктами публічної адміністрації.

7. Обґрунтовано, що гарантії діяльності консультативно-дорадчих органів є необхідною умовою реалізації їхніх консультативно-дорадчих повноважень та забезпечення реальної участі громадськості у публічному управлінні. Доведено, що консультативно-дорадчі органи посідають особливе місце у системі суб'єктів публічної адміністрації. Запропоновано розглядати їх як самостійний різновид допоміжних колегіальних утворень, що виконують функцію інституційного посередництва між державою та суспільством.

8. Встановлено, що воєнний стан зумовив трансформацію функціонального призначення консультативно-дорадчих органів та розширення сфер їхньої діяльності. Доведено, що поряд із традиційною консультативною функцією вони почали виконувати завдання, пов'язані із забезпеченням стійкості громад, підтримкою внутрішньо переміщених осіб, гуманітарним реагуванням та післявоєнним відновленням. Обґрунтовано необхідність формування спеціальних механізмів функціонування консультативно-дорадчих органів в умовах кризових ситуацій.

9. Доведено, що цифровізація виступає не лише інструментом модернізації діяльності консультативно-дорадчих органів, а і самостійною гарантією забезпечення громадської участі. Встановлено, що впровадження електронних механізмів взаємодії сприяє розширенню доступу громадян до процесів вироблення управлінських рішень та підвищенню прозорості діяльності суб'єктів публічної адміністрації. Обґрунтовано необхідність нормативного закріплення цифрових форм діяльності консультативно-дорадчих органів.

10. Доведено, що подальший розвиток інституту консультативно-дорадчих органів має здійснюватися на засадах системності, цифрової трансформації, відкритості та посилення реального впливу громадськості на процеси формування і реалізації державної політики. На підставі проведеного дослідження сформовано концептуальні напрями вдосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності консультативно-дорадчих органів. Обґрунтовано доцільність законодавчого закріплення їх поняття, принципів діяльності, системи гарантій та основних організаційно-правових засад функціонування.

Обґрунтовано доцільність розроблення та прийняття спеціального Закону України «Про консультативно-дорадчу діяльність», у якому запропоновано закріпити поняття консультативно-дорадчого органу, систему принципів його діяльності, основні види консультативно-дорадчих органів, порядок їх утворення, формування та припинення діяльності, компетенцію, гарантії функціонування, механізми взаємодії із суб'єктами публічної адміністрації та особливості використання цифрових форм громадської участі;

– запропоновано внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» шляхом розширення переліку цифрових інструментів громадської участі, удосконалення порядку діяльності громадських рад та запровадження обов'язку надання суб'єктами владних повноважень мотивованої відповіді щодо результатів розгляду рекомендацій консультативно-дорадчих органів;

– розроблено концептуальні засади формування єдиної системи консультативно-дорадчих органів в Україні, що передбачає уніфікацію підходів до їхнього правового статусу, організації діяльності, інформаційного забезпечення та взаємодії з інститутами громадянського суспільства;

– запропоновано запровадження національної цифрової платформи взаємодії консультативно-дорадчих органів із громадськістю, яка забезпечуватиме проведення електронних консультацій, громадських обговорень, дистанційних засідань, оприлюднення рекомендацій та моніторинг результатів їх розгляду суб'єктами публічної адміністрації.

СПИСОК ПРАЦЬ, ОПУБЛІКОВАНИХ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

Статті, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Солдатський В.В. Адміністративно-правовий статус консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні в умовах воєнного стану. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2025. № 8(76). Р. 137–143. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2025.8.22>.
2. Солдатський В.В. Правові засади функціонування консультативно-дорадчих органів в Україні. *Галицькі студії Юридичні науки*. 2025. № 12. С. 79–84. DOI: https://doi.org/10.32782/galician_studies/law-2025-12-11.
3. Солдатський В.В. Консультативно-дорадчі органи в Україні: поняття і види. *Правові новели*. 2024. № 23. С. 636–643. DOI: <https://doi.org/10.32782/ln.2024.23.85>.
4. Солдатський В.В. Правова природа консультативно-дорадчих органів в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2025. № 6. С. 323–327. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.6.50>.
5. Солдатський В.В. Цифровізація діяльності консультативно-дорадчих органів як напрям удосконалення механізмів участі громадськості у публічному управлінні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2025. № 5. С. 391–397. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.5.61>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Солдатський В.В. Спеціалізовані консультативно-дорадчі органи у системі публічного управління. *Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права* : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Кременчук, 5 грудня 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 270–273. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-580-1-74>.
2. Солдатський В.В. Функціональна характеристика консультативно-дорадчих органів в Україні. *Proceedings of the International scientific conference “Theoretical foundations of law, public management and practice of their application”*, Riga, the Republic of Latvia, December 25–26, 2024. Riga : Publishing House “Baltija Publishing”, 2024. Р. 434–436. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-526-6-105>.

АНОТАЦІЇ

Солдатський В.В. Адміністративно-правовий статус консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні в умовах воєнного стану. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, 2026.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів як форми участі громадськості у публічному управлінні. Актуальність роботи зумовлена відсутністю єдиного законодавчого визначення консультативно-дорадчих органів, фрагментарністю їх правового регулювання та потребою у формуванні цілісної концепції їхнього місця у системі суб'єктів публічної адміністрації.

У роботі проаналізовано стан наукових досліджень консультативно-дорадчих органів, їхню правову природу, ознаки, види та нормативно-правові засади створення і функціонування. Встановлено, що наявні дослідження переважно присвячені окремим видам таких органів або окремим аспектам їхньої діяльності, тоді як їхній адміністративно-правовий статус як самостійний інститут участі громадськості у публічному управлінні потребує подальшого наукового обґрунтування.

Обґрунтовано, що консультативно-дорадчі органи є самостійним адміністративно-правовим інститутом, який поєднує елементи громадської участі та інституційної взаємодії із суб'єктами публічної адміністрації. Їхня правова природа полягає не лише у допоміжному характері діяльності, а й у забезпеченні організаційно оформленого механізму врахування суспільних інтересів під час формування та реалізації державної політики.

Визначено структуру адміністративно-правового статусу консультативно-дорадчих органів, яка охоплює принципи, функції, суб'єктний склад, порядок формування, організацію діяльності, компетенцію, повноваження, гарантії діяльності та місце у системі суб'єктів публічної адміністрації. Доведено, що ефективність таких органів залежить не від обов'язковості їхніх рішень, а від рівня інтегрованості їхньої діяльності у процес підготовки та прийняття управлінських рішень.

Окрему увагу приділено трансформації діяльності консультативно-дорадчих органів в умовах воєнного стану. Встановлено, що в умовах кризових викликів вони набувають додаткового значення як механізм забезпечення стійкості громад, підтримки внутрішньо переміщених осіб, гуманітарного реагування, післявоєнного відновлення та налагодження комунікації між державою і суспільством.

Досліджено цифровізацію діяльності консультативно-дорадчих органів як самостійний напрям удосконалення механізмів участі громадськості у публічному управлінні. Обґрунтовано необхідність нормативного закріплення електронних консультацій, дистанційних засідань, цифрових платформ та інших інструментів електронної участі у діяльності консультативно-дорадчих органів.

За результатами дослідження запропоновано напрями вдосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності консультативно-дорадчих органів, зокрема розроблення Закону України «Про консультативно-дорадчу діяльність», внесення змін до підзаконних нормативно-правових актів, формування єдиної системи консультативно-дорадчих органів та запровадження національної цифрової платформи їхньої взаємодії з громадськістю.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, воєнний стан, гарантії, громадська рада, громадськість, громадянське суспільство, євроінтеграція, комісія, консультативно-дорадчі органи, молодіжна рада, правове регулювання, принципи, публічне управління, суб'єкти, цифровізація.

Soldatskyi V.V. Administrative and legal status of consultative and advisory bodies as a form of public participation in public administration under martial law. – Qualification scientific work on the rights of the manuscript.

Dissertation for the degree of Candidate of Legal Sciences in the specialty 12.00.07 – administrative law and process; financial law; information law. – Uzhgorod National University, Uzhhorod, 2026.

The dissertation is devoted to a comprehensive study of the administrative and legal status of consultative and advisory bodies as a form of public participation in public administration. The relevance of the work is due to the lack of a single legislative definition of consultative and advisory bodies, the fragmentation of their legal regulation and the need to form a holistic concept of their place in the system of public administration entities.

The paper analyzes the state of scientific research on advisory and consultative bodies, their legal nature, features, types and regulatory and legal principles of creation and functioning. It is established that the existing research is mainly devoted to individual types of such bodies or individual aspects of their activities, while their administrative and legal status as an independent institution of public participation in public administration requires further scientific substantiation.

It is substantiated that advisory and consultative bodies are an independent administrative and legal institution that combines elements of public participation and institutional interaction with public administration entities. Their legal nature consists not only in the auxiliary nature of their activities, but also in ensuring an organizationally designed mechanism for taking into account public interests during the formation and implementation of state policy.

The structure of the administrative and legal status of consultative and advisory bodies is determined, which includes the principles, functions, subject composition, procedure for formation, organization of activities, competence, powers, guarantees of activity and place in the system of public administration subjects. It is proved that the effectiveness of such bodies does not depend on the binding nature of their decisions, but on the level of integration of their activities into the process of preparing and making management decisions.

Special attention is paid to the transformation of the activities of consultative and advisory bodies in martial law conditions. It is established that in conditions of crisis challenges they acquire additional importance as a mechanism for ensuring the stability of communities, supporting internally displaced persons, humanitarian response, post-war recovery and establishing communication between the state and society.

The digitalization of the activities of consultative and advisory bodies is studied as an independent direction for improving the mechanisms of public participation in public administration. The need for regulatory consolidation of electronic consultations, remote meetings, digital platforms and other tools for electronic participation in the activities of consultative and advisory bodies is substantiated.

Based on the results of the study, directions for improving the administrative and legal regulation of the activities of consultative and advisory bodies are proposed, in particular, the development of the Law of Ukraine “On Consultative and Advisory Activities”, amendments to subordinate regulatory and legal acts, the formation of a unified system of consultative and advisory bodies and the introduction of a national digital platform for their interaction with the public.

Key words: administrative and legal status, civil society, commission, consultative and advisory bodies, digitalization, European integration, guarantees, legal regulation, martial law, principles, public administration, public council, public, subjects, youth council.

Підписано до друку 30.06.2026. Формат 60х90/16. Папір офсетний.
Друк цифровий. Умовн. друк. арк. 0,9. Тираж 100 прим. Зам. № 1166.
Видавництво і друкарня – Видавництво «Юридика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефони: +38 (095) 934-48-28, +38 (097) 723-06-08
E-mail: mailbox@juridica.od.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7653 від 18.08.2022 р.

